

Ліза та Цюця П.

Лариса Денисенко

ЛІЗА ТА ЦЮЦЯ П.

(уривок)

історія про те, як Ліза вигадала Цюцю П.

та пішла її розшукувати

Ліза виглядала набурмосеною. Під її ніжками, вбраними у рожеві шкарпетки із суничками, білили чотири альбомні аркуші. Дівчинці усе не таланило з малюнками. Спочатку вона намагалася зобразити танк, аби довести Петрикові, який постійно з неї глузував, а сьогодні поцупив її іграшкового маленького кудлатого цуцика, що дівчатка також уміють малювати військову техніку. Проте танк у Лізи скидався більше на камінь із хоботом. "Отакого!" — Ліза спересердя зжужмила малюнок і кинула собі під ноги. А може, попросити татка, щоби намалював танк? І сказати усім, що це зробила Ліза? Тато стовідсотково впорався б із завданням... Проте Ліза чудово розуміла, що то був би ганебний учинок, а тому похнюпилася ще більше.

На іншому аркуші Ліза написала: "Петрик-дурбелік". Та від цього дівчинці стало соромно, адже зазвичай вона не обмовляла друзів, — навіть тих, хто цупив її іграшки. Зрештою, Петрик був не таким вже й поганим. Наприклад, учора він дав відсіч Миколці, який дражнив Лізу:

— Ліза — мармиза! А минулої суботи Петрик пригостив Лізу полуничним морозивом, яке вона обожнювала. Відтак Ліза замальовала напис бузковою фарбою й кинула аркуша на підлогу, до камінця із хоботом.

Згодом Лізі захотілося намалювати подарунок для Насті. То мало бути пухнасте киценя. Настя страх як любила пухнастих киценят, і в неї жило одне таке на ім'я Пунці. Однак, попри усі старання дівчинки, на папер Пунці виходило доволі кумедним. Смішні вушка, вуса навіть смужки, — усе це нагадувало справжнього Пунці. Коли ж Ліза взялася "пухнастити" котятко олівцем, то воно миттю перетворилося на їжачка. Хай як намагалася мала художниця причепурити витвір за допомогою ластика — зусилля були марними. Киця скидалася на замузаного їжачка — із котячими вусами. Ліза навіть заходилася плакати, а "їжачковий" котик пішов до зафарбованого Петрика-дурбеліка та камінця із хоботом

Татко твердить: "Донечко, будь наполегливою і ніколи не здавайся". Тож Ліза вирішила не здаватися. А коли вже так вирішуєш, краще не рюмсати. Дівчинка знайшла чистого аркуша й взялася вдруге вимальовувати Пунці для Насті. Ліза неабияк старалася, і киценятко виходило чудовим та пухнастим. Але ж яким вередливим був котик! Несподівано для художниці мармиза Пунці нагадувала капосного сусіду, дядька Василя.

Дядько Василь був лисим, маленьким і жовтим. А ще він постійно бухикав. Приблизно так: бухик-бухик, бухик-бухик. Зі слів тата Ліза знала, що дядько Василь

такий невеличкий та жовтавий через те, що повсякчас смалить цигарки. І кашляє він також через них. Татко розповідав, що в легенях дядька Василя мешкають маленькі, але дуже шкідливі бухикальця. Вони відрами приносять тютюновий попіл, який перешкоджає дядькові дихати. Та коли він кине палити, попелоносці загинуть.

Якось Лізі наснилися оті маленькі, зроблені з цигарок та недопалків, тютюнові бухикальця. Насуплені та недобрі, вони совалися у її сні туди-сюди, несучи величезні заіржавілі відра з попелом. Ліза чимдуж побігла, аби попередити про небезпеку дядька Василя, однак той зовсім не слухав маленької сусідки. Ліза прокинулася засмученою, адже їй страшенно хотілося врятувати сусіду від зграї бухикальців. Проте його не було вдома, тож Ліза побігла до Петрика та змусила його заприсягнутися, що він ніколи не куритиме цигарок.

Ліза розірвала аркуша з малюнком на чотири частини та жбурнула його під стіл до вже чималої купи пошматованого паперу.

"От день — усе не до ладу й немає ради", — скопіювала Ліза буркотіння своєї бабуськи. Та завжди так казала, коли була невдоволена тим, що робить. Раптом дівчинка згадала, що бабуня от-от прийде й побачить Лізу без капців, у самісіньких шкарпетках. "Лізо, — скаже бабуська, — ти знову роззута! Ходиш по підлозі в самих шкарпетках, запилюєш їх, а потім з отакими ногами лізеш на канапу. Бодай би шанувала нашу працю! Мама не далі як вчора випрала покривало, а ТИ його брудниш! Гадаєш, твоя мама тільки й мріє про те аби прати після такої нечепури? Негайно взуйся!".

Ліза не любила капців, їй подобалося походжати по кімнаті в самих шкарпетках. Вона не розуміла, чому це мама й тато можуть ходити босими й ніхто не зробить їм зауваження, однак свою доню за безкапцевісті завжди сварять! А бабуська ще й дражниться: "Безкапцева Ліза на канапу лізе, з брудними ногами — щоб ковдру прала мама!" Якось Ліза на власні очі побачила, як бабуня, прочовгавши цілий день у самих шкарпетках, вмостила з ногами у фотелі (кріслі), наче жодні правила її не обходять. І чому це дорослі нехтують власними правилами? Незрозуміло. Несправедливо! Ліза не любила, коли її сварили. "Треба взутися", — сказала собі вона. Та тієї ж миті зателефонувала бабусю й сповістила, що затримається в подруги. "Мабуть, вони переглядають серіал та чай з м'ятою п'ють", — подумала Ліза. їй також захотілося чаю, і вона почвалала босоніж на кухню. "Це так приємно — ходити без капців! Відчувати килимки, підлогу!" — тішилася Ліза. А ще вона замислилася, чи й справді вона є такою вередункою, як то каже її бабуся.

Ліза запарила собі чаю. Ковтнула — і язика припекла, бо гаряче. Усе це — бабусині витівки та фіглі! Дівчинка вже знала, що варто лише недобре її згадати чи зробити будь-що всупереч її бажанню — і матимеш.

Ну й день! Ліза влаштувалася зручно, вилізши із ногами на канапу, а бабусі, про всяк випадок, показала свого припеченого язика. Мала правопорушниця замислилася. Вона не пригадувала, щоби будь-коли скоїла супроти рідних щось жахливе. Ліза була дівчинкою слухняною, веселою та кмітливою.

А втім, і вона могла наробити шкоди. Наприклад, вона дістала прочухана того дня, коли шукала скарбів у родинних стільцях. Але ж у тому винний був татко! А ще — бабуня. Як же без неї?! Саме вони й були в цьому винні. Бо це ж татко супроти ночі розповів історію про те, як один вправний хлопець зі своїм стареньким дідусем знайшов скарби, що їх за давніх-давен було заховано у стільці. А бабуня завжди казала, що стільці в них давні й залишилися у спадок ще від її родини. Родина ж бо бабусина була заможною, — такою, що могла собі дозволити ховати скарби. У будинку, де вона народилася, була навіть танцювальна зала. Велетенська! Там усі танцювали: бабусині мати й батько, її сестри та вона сама разом із гостями. Ліза любила слухати бабусині спогади. Там, де вони жили тепер, танцювальної зали не було. То й не треба! Бо навіщо ж тоді уява? Ліза заплющувала очі й усе крутилася в коридорі перед великим дзеркалом, уявляючи, що вона кружляє бабусиною танцювальною залю, де всі від неї у захваті. Бач, яка красуня! Отже, сталося так, що Лізі після таткової розповіді страх як захотілося розшукати скарби. Не всім щастить їх знаходити! Ними можна пишатися. Або ж — продати й купити натомість щось гарне й потрібне. Знахідку можна віддати до музею, а спеціальні тітоньки з високими зачісками розповідатимуть відвідувачам про Лізу й про те, яким чином вона знайшла скарб. Ліза марила скарбами, а відтак вирішила перевірити, чи є скарби у бабусиних стільцях. Цілком імовірно, що вони там були й лежатимуть до скону, якщо не знайде їх Ліза чи хто інший.

Тож Ліза взяла ножиці й узялася пороти ними усі стільці, що стояли вдома. Коли ж вона розпанахала останнього, то збагнула: скарбів у меблях не було... Жодного найменшенького скарбика. Ліза впала у відчай. Вона розуміла, що випатраних стільців їй ніхто не пробачить. Тоді вона дістала з маминої скриньки дві каблучки, які вирішила видати за знайдені коштовності. "Може, не занадто сваритимуть", — сподівалася Ліза. Та ба — сварили, до того ж добряче. Мама не повірила, що доця знайшла її каблучки в одному із стільців. Ліза довго наполягала на тім, що саме там вона знайшла скарб, проте їй не вірили. Першою засумнівалася мама. Потім — татко. А бабуська взагалі ніколи не йняла віри Лізиним побрехенькам, — так вона їх називала. Часом старенька вдавала навіть, що вірить. Ліза це бачила по тому, як бабуня ворушить бровами. З іншого боку, саме вона погодилася допомогти онуці зашивати розтельбушені сидіння. Вони прововтузилися цілий день, і Ліза дуже втомилася. Ох, і дісталось ж тоді Лізі за витівку...

Дівчинка незчулася, як заснула. І наснилося їй: ні тваринка, ані людинка — якась невідома істотка. Незнане створіння, різнобарвне й кумедне. Лежало на травичці та дивилося круглими очиськами в небо. І посміхалося. Усмішка — ниточка. Невідомо на кого схоже. Трохи — на парасольку, гарну, помаранчеву, подібну до тієї, котру Лізі подарувала Настя на день народження. А ще — на гриб, що його з лісу нещодавно приніс татко. І трішечки — на ялинку, якщо можна уявити собі ялинку з ручками та ніжками. Насправді ж важко уявити не лише ялинку, але й парасольку чи гриб — з ручками та ніжками. Однак саме так було у тім сні. Створіння вміло говорити, бо промовило до Лізи:

— Привіт!

— Привіт! — озвалася Ліза. — Ти хто?

— Я — Цюця П., — представилася парасолькова ялинка.

— А я — Ліза, — чемно назвалася Ліза, бо мама завжди казала, що слід називати своє ім'я, коли з кимось знайомишся.

— А що то таке — Цюця П.? — запитала Ліза, адже досі вона подібної назви чи імені не чула.

— Не знаю, — розгубилася Цюця П.

— П. — це, мабуть, прізвище? — припустила Ліза.

— Еге ж. Прізвище — це П., — погодилася Цюця П.

— А Цюця? — допитувалася дівчинка. Цюця замислилася.

— А може, Цюця — це цюдова цяця? Може, так тебе назвали діти? — міркувала вголос Ліза.

— А чому не чудова? — поцікавилася Цюця, яка добре вміла говорити і вправно вимовляла всі літери.

— Тому що так тебе назвали маленькі дітки, а вони часом не вимовляють складних літер, — пояснила Ліза.

— А хіба "ч" — належить до складних? — засумнівалася Цюця.

— Авжеж! — блискавично знайшла відповідь Ліза. — Коли я була маленькою, то говорила "цюдово" — замість "чудово", "цяйник" — замість "чайник". Про це мені розповідала мамця.

— То, може, це ти мене так назвала? — зраділа Цюця П, сподіваючись, що вона нарешті дізналася, хто дав їй наймення.

— Може — я... — намагалася пригадати Ліза — і прокинулася. Підвівшись, дівчинка покрутила головою і зрозуміла, що її залишив сон, у якому вона залишила Цюцю П. "Дай-но її намалюю, — сяйнула Лізі думка. — Аби тільки не забути! Якою ж була та Цюця П.?" Її голова із смішними круглими очиськами та усміхненим ротиком-ниткою скидалася на помаранчеву парасольку. Чудернацьке створіння було вбране у трикутну зелену сукенку, з-під якої стирчали ніжки у смішних червоних черевичках. Цюця мала кумедні рученята: одне жовте, а друге — блакитне. Дівчинка завершила роботу й поглянула з відстані на свій малюнок: то була викапана Цюця П. Щоби не забути, Ліза підписала аркуша. Раптом їй спало на думку, що вона повинна негайно розшукати Цюцю П., хай би де та була. Лізі навіть здалося, що їй відомо, де зараз перебуває героїня її сну, а саме: поблизу іграшкової фабрики, яку Ліза відвідувала з екскурсією минулого тижня. Точно! Де ж їй ще бути!

Тож Ліза швидко спакувала свого рюкзак-мавпенятка, якого називала Мармизик. Туди вона кинула гаманця, до якого висипала всі грошики зі своєї скарбнички-свинки на ім'я Хрюня. Монети Ліза збирала на комп'ютерні ігри, новеньку сукню для Барбі, а також на книжку про лошаток. Однак знайти Цюцю П. було незрівнянно важливішою справою! У заплічник вона поклала ще й теплого шалика — на той випадок, якщо зробиться зимно; три пиріжки, що їх вранці спекла бабуся; теплий чай у пляшці з-під

мінеральної і носовичок у квіточку — на випадок, якщо, бува, почне шморгати носом.

Ліза зиркнула на себе у люстерко. Мама назива її моя красунечко. Красуня підморгнула собі та поправила два високі чорняві хвостики. Вона зазвичай просила маму: "Мамо! Зроби мені хвостату зачіску!". Або: "Хочу, щоб у мене на голові бавилися двійко лошаток". Хвостики, які мама виструнчила на дівчачій голові надзвичайно пасували Лізі. На ній був светрик і джинси. Ліза не забула покласти до кишені маленького складаного ножика, що його вона отримала в подарунок від Петрика. Насамкінець, мала мандрівниця взула кросівки, ще раз зазирнувши до люстерка. Наче все було добре. Вона лише затягнула хвостики, аби волосся не лізло в очі. Ліза була готовою!

Батьки завжди просили доню, аби вона обов'язково попереджала їх, куди вона йде і коли повертатиметься. Тож вона склала для них цидулку:

"Пішла шукати Цюцю П. Повернуся незабаром. Цілую. Ліза"

Приліпивши записку до великого коридорного дзеркала, мала розумниця вийшла з дому. Ліза достеменно знала, що Цюця П. лежить на травичці біля іграшкової фабрики та чекає на свою подругу — Лізу, котра, коли була малою і не вимовляла всіх літер, назвала Цюцю П. — саме Цюцею П. "Я знайду Цюцю П. та поверну її додому!". І Ліза вирушила у пошукову подорож.